

Drempels onderweg naar meer en sterker open jeugdwerk

5 sleutels tot succes

www.formaat.be

 | for
maat

Drempels onderweg naar meer en sterker open jeugdwerk

Iedere bestuurder of vrijwilliger van open jeugdwerk krijgt vroeg of laat te maken met drempels en uitdagingen. Formaat onderzocht in 2023 welke drempels zij ervaren en hoe deze opgelost kunnen worden.

50 drempels

Uit de gesprekken bleek het aantal drempels al snel enorm. Aan de hand van negen thema's clusterden we alle drempels. We pikten er enkele uit en gingen op zoek naar oplossingen en aanbevelingen om ze aan te pakken.

5 prioriteiten

In deze folder nemen we je mee in vijf prioriteiten. We zien ze als de sleutels om de meest voorkomende drempels aan te pakken.

De volledige inhoud vind je op onze website.

Dromen en doelstellingen

Voor open jeugdwerk

Hoe?

- Ga terug naar de kern: waarom doen we dit? Waar staan we voor?
- Gebruik The Golden Circle-methodiek om een visie en missie voor je organisatie te maken
- Leg jaarlijks doelstellingen vast. Wat wil je bereiken?
- Plan een jaarlijkse evaluatievergadering
- Betrek je vrijwilligers en bezoekers bij dit proces
- Sta stil bij doelstellingen en toekomstdromen bij het verwelkomen van nieuwe vrijwilligers
- Vraag om externe begeleiding, bijvoorbeeld bij de jeugdambtenaar of Formaat

Bestuurders en vrijwilligers zijn vaak overweldigd door hun dagelijkse taken en het uitwerken van activiteiten. Om de toekomst te verzekeren, is het essentieel om te reflecteren en een bredere visie te ontwikkelen. Dit evaluatie- en ontwikkelingsproces versterkt de band met jongeren, verbetert je activiteitenaanbod, verhoogt de motivatie van het team en bevordert de betrokkenheid van vrijwilligers en bezoekers.

“Wij gingen aan de slag met The Golden Circle. Dat werkte. We kwamen tot een krachtige omschrijving van onze werking en spiegelde ons huidige aanbod hieraan. We zien nu al een positieve impact op de taakverdeling en interne structuur.”

Jeugdhuis De Route, Eeklo

Tools

- **The Golden Circle van Simon Sinek**
- **Droomoefening**
- **Evaluatiemethodiek**
- **Jongerenbevraging**

Uitdagingen bij het runnen van open jeugdwerk

Voor open jeugdwerk

Hoe?

- Benoem problemen en durf elkaar aan te spreken over zaken die mislopen
- Zorg voor regelmatige evaluatiemomenten
- Denk oplossingsgericht: wat kan je doen om je probleem op te lossen?
- Kom je er niet uit? Betrek externen
- Een tip voor de lokale overheid: denk mee over oplossingen en bied ondersteuning aan

In elke werking kom je vroeg of laat obstakels en problemen tegen bij het beheren van de organisatie. Het is belangrijk om deze snel aan te pakken, want ze verdwijnen niet vanzelf. Als je ze negeert, kan dit de motivatie en de sfeer in de groep negatief beïnvloeden.

“Iedereen in ons kernbestuur heeft een duidelijke taakomschrijving, maar we steunen elkaar waar nodig. We vullen elkaar aan. We zijn goed op elkaar afgestemd en leren uit onze fouten. Regelmatig evalueren is ook belangrijk. Je hebt ervaring nodig om evenwicht te vinden. Ook bij ons ging dat met vallen en opstaan.”

Jeugdhuis De Prik, Hooglede

“Ons jeugdhuis bestaat uit verschillende mogelijke engagementen. Wij hebben een bestuur, vrijwilligers, kerngroep, personeel en bezoekers. Het grootste voordeel van deze structuur is dat er een grote betrokkenheid is van jongeren bij onze werking. Ze nemen echt eigenaarschap en verantwoordelijkheid op in de werking.”

Jeugdhuis Wollewei, Turnhout

Tools

- **Evaluatiemethodiek**
- **Kapstok vrijwilligersbeleid**
- **Creatieve vergadertechnieken en brainstormmethoden**
- **EQUIPE, Publik**
- **Begrotingstool en Vaste kostentool**
- **Assist**

Het belang van een betrokken jeugdambtenaar

Voor lokale besturen

Hoe?

- Ga voor sterk partnerschap. Investeer in je relatie met het open jeugdwerk in je gemeente
- Wees aanwezig. Ga regelmatig op bezoek tijdens activiteiten
- Zorg dat je er bent in goede en slechte tijden. Benoem naast positieve zaken ook uitdagingen en werkpunten
- Een goede relatie vertrekt vanuit waardering, vertrouwen en communicatie

Een goede relatie tussen open jeugdwerking en jeugdambtenaar heeft een positieve impact. Deze werkingen trekken meer toegewijde vrijwilligers aan, vergroten hun bereik, versterken de band met jongeren en hebben een duidelijker toekomstbeeld. Een externe stem, zoals die van de jeugdambtenaar, kan met een frisse blik naar interne processen kijken en innovatie stimuleren.

“Wij verwachten vooral vertrouwen van het lokaal bestuur. Vertrouwen dat we 100% gaan voor onze doelstellingen en onze middelen daarvoor juist gebruiken. Dat geeft ons ook een gevoel van erkenning. Vertrouwen geeft ons de vrijheid om in te spelen op evoluties en noden, want jongeren veranderen snel.”

Jeugdhuis Viva, Wilrijk

“Vanuit de gemeente werken we naar een verbreding van het aanbod. Om dat mogelijk te maken werken we aan een vernieuwd systeem van projectsubsidies. Ook zoeken we mee naar wat dat breder aanbod moet zijn. We bekijken wat de jeugdhuisen nodig hebben op vlak van inhoudelijke, financiële en materiële ondersteuning.”

Gemeente Dilbeek

Tools

- Levensfasemodel

Ondersteuning van toekomstige initiatieven

Voor lokale besturen

Hoe?

- Voorzie voldoende opstartsubsidies
- Wees nabij en aanspreekbaar
- Bied voldoende ondersteuning in de ontwikkeling van een toekomstvisie
- Ondersteun de organisatie van de interne werking
- Beperk de erkenningsvoorwaarden
- Zorg voor kwalitatieve infrastructuur en materiële ondersteuning

Het starten van een open jeugdwerking vereist veel kennis van jongeren. Hierbij kunnen ze ongetwijfeld hulp en begeleiding gebruiken. Want een goede start is van onschatbare waarde, die legt de fundering voor een duurzame en succesvolle werking op lange termijn. Steun ze vanaf het begin en zet zo in op een sterke vertrouwensband.

“Wij zijn heel tevreden over de samenwerking en ondersteuning van onze gemeente. Aan de start zaten we bijna wekelijks samen. We werkten een visie en missie uit en de jeugdambtenaar, Nele, hielp ons in de uitwerking van onze interne werking en de eerste activiteiten. We kregen veel beslissingsruimte en vertrouwen, en toch hield Nele echt de vinger aan de pols. Dit was een ideaal scenario, van veel ondersteuning, zonder te veel controle. Wij vinden een goede wisselwerking belangrijk, met wederzijds respect.

We kregen een opstartbudget van ongeveer 7000 euro. Daarmee konden we materiaal voor onze instuifruimte aankopen, de eerste contracten afsluiten en de eerste activiteiten organiseren. Mede dankzij die opstartsubsidie en het gebouw dat we mochten gebruiken, konden we vrij snel opstarten.”

Jeugdhuis Sock, Wetteren

Tools

- [Bouwstenen van open jeugdwerk](#)
- [Subsidiekader](#)

Plaats en middelen, voorwaarden voor sterk open jeugdwerk

Voor lokale besturen

Hoe?

- Voorzie voldoende subsidies. Subsidieer vaste kosten en houd rekening met indexering
- Beperk de subsidiëeringsvoorwaarden en verantwoording. Werk vanuit partnerschap en vertrouwen
- Stimuleer aan de hand van projectsubsidies
- Voorzie extra subsidies voor werkingsmateriaal, infrastructurele kosten en vormingskosten
- Zorg voor een uitleendienst met materiaal
- Voorzie kwalitatieve infrastructuur

Open jeugdwerk vertrekt vanuit eigenaarschap van jongeren. Ze organiseren activiteiten en ontmoeting met en voor jonge mensen. Het hebben van een gebouw of plek waar jongeren hun ding kunnen doen blijft noodzakelijk. Daarnaast zijn de middelen, financieel en materieel, belangrijk. Door voldoende middelen te voorzien blijven activiteiten betaalbaar en toegankelijk.

“In 2021 herwerkten we onze subsidiëring van open jeugdwerk. Onze jeugdhuizen maken gratis gebruik van gemeentelijke infrastructuur. We betalen ook twee derde van de verbruikskosten. En we geven extra stimulansen via projectsubsidies, waar ze kunnen op intekenen. De voorwaarden proberen we steeds tot een minimum te beperken. Vorig jaar werden de subsidies met twintig procent verhoogd, omwille van de indexatie.”

Jeugddienst gemeente Hoogdele

Tools

- Vaste kostentool
- Subsidiemodel

De gevonden drempels

Interne werking

- Duidelijk communiceren
- Afstemmen met elkaar
- Duidelijk taken verdelen
- Interne structuur vinden
- Vergaderstructuur ontwikkelen
- Druk op de voorzitter
- Grenzen bewaken
- Bestuurswissels

Aanbod en bereik

- Buurt betrekken
- Deelname van leden en bezoekers
- Divers aanbod creëren
- Aanbod afstemmen op noden
- Betaalbare activiteiten vs financiële haalbaarheid
- Inzetten op toegankelijkheid en openheid
- Visieontwikkeling op alcohol en drugs

vzw-beheer en wetgeving

- Veelheid wetgeving en verplichtingen opvolgen
- Handelingsonbekwaamheid van minderjarige bestuurders
- Gebreken in het verleden rechtzetten
- Publicaties in het Belgisch Staatsblad
- Kennisverlies bij stoppende bestuurders of vrijwilligers

Financieel beheer en beleid

- Geen of te weinig opstartsubsidies
- Resultaatgerichte subsidiekaders
- Gebreken rechtzetten vb. schulden aflossen
- Begrotingen opmaken
- Prijsstijgingen doorvoeren
- Interne diefstallen aanpakken

Lokale context

- Burenrelaties onderhouden
- (ondersteunings)netwerk vinden
- Relatie met lokaal bestuur opbouwen
- Verschillende visies op open jeugdwerk
- Subsidiedossiers schrijven
- Openheid in stad/gemeente voor vernieuwende ideeën

(toekomst)visie en beeldvorming over open jeugdwerk

- (toekomst)visie uitdragen
- Gedeelde toekomstvisie ontwikkelen
- Blijvend evalueren
- Blijvend dromen
- Negatief imago en reputatie

De initiatiefnemers

- Wanbeheerders
- Leiderschapsrol tov leeftijdsgenoten en vrienden
- Betrokkenheid oud-bestuurders
- Aanspreekbaarheid oud-bestuurders
- Demotivatie bestuurders
- Demotivatie vrijwilligers

Vrijwilligersbeleid

- Feedbackcultuur installeren
- Bestuurders werven
- Vrijwilligers werven
- Vrijwilligers behouden

Infrastructuur

- Een plek vinden
- Geluidsoverlast
- Afstand tot jongeren

